

Raadsvoorstel

Datum vergadering	19 juni 2025
Registratie nummer	GZDGWB//2022372
Voorstelnummer	RV2025-075
Portefeuillehouder	Joke van Vrouwerff
Bijlage(n)	1. Aanbiedingsbrief raden jaarstukken 2024 van GR Avri 2. Jaarstukken 2024 van GR Avri 3. Accountantsverslag Avri 4. Aanbiedingsbrief raden begroting 2026 van GR Avri 5. Begroting 2026 van GR Avri 6. Erratum begroting 7. Zienswijzebrief aan Avri
Onderwerp	Jaarstukken 2024 en begroting 2026 Avri

Onderwerp

Jaarstukken 2024 en begroting 2026 Avri

Beslispunten

1. Voor de jaarstukken 2024 een positieve zienswijze aan het dagelijks bestuur Avri kenbaar te maken.
2. Voor de begroting 2026 een inhoudelijke zienswijze aan het dagelijks bestuur Avri kenbaar te maken, ten aanzien van de ombuigingsvoorstellen, de taakstelling van 1,5% op Integraal Beheer en Openbare Ruimte (IBOR), uitvoeringslasten 2025 (IBOR) en de frictiekosten (IBOR).

Inleiding

Op 11 april 2025 heeft het Dagelijks Bestuur van Avri de jaarstukken 2024 voor zienswijze aan de gemeenteraad toegezonden. Zoals aangegeven in de aanbiedingsbrief van deze documenten kan de gemeenteraad tot 19 juni 2025 zienswijzen kenbaar maken aan het dagelijks bestuur. Daarna worden de stukken aangeboden aan het Algemeen Bestuur die deze zal behandelen op 11 september 2025.

Het Dagelijks Bestuur van Avri heeft op 28 april 2025 de begroting 2026 voor zienswijze aan de gemeenteraad toegezonden. Zoals aangegeven in de aanbiedingsbrief van deze documenten kan de gemeenteraad tot 10 juli 2025 zienswijzen kenbaar maken aan het dagelijks bestuur. Daarna worden de stukken aangeboden aan het Algemeen Bestuur die deze zal behandelen op 30 juni 2025.

Naar aanleiding van de kadernota 2026 hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeente. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

“Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. De kosten van de IBOR-taken maken echter wel deel uit van onze begroting.

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan aan de gemeenschappelijke regelingen: “bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario’s voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario’s aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.”

In dit voorstel wordt een positieve zienswijze voorgesteld op de jaarrekening en een inhoudelijke zienswijze op de begroting, mede naar aanleiding van onze eerdere zienswijze op de kadernota. Hiermee bestendigen we de gezamenlijke lijn die we als gemeenten in Rivierenland eind 2024 hebben ingezet. De inhoudelijke zienswijze op de kadernota ging in op de financiële situatie gemeenten, prioritering projecten, Cirtex, overdracht stortplaats, afschrijfmethoden en IBOR. In de huidige begroting is de financiële situatie gemeenten, en zijn de aandachtspunten rondom IBOR, niet voldoende verwerkt. Daarom dienen we een inhoudelijke zienswijze in op de ombuigingsvoorstellen en IBOR-taken.

Samenvatting Jaarrekening

Financieel

De jaarrekening 2024 laat voor het basispakket een totale last van 41.217.000 euro zien en aan baten een bedrag van 41.057.000 euro.

De concept jaarrekening 2024 sluit met een negatief resultaat van 160.000 euro voor het basispakket en dit resultaat wordt onttrokken aan de voorziening basispakket.

Risico's en weerstandsvermogen

Met de voorgestelde toevoeging aan de voorziening bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit voor het basispakket 4.355.000 euro. De gekwantificeerde risico's bedragen 3.790.000 euro, zodat de ratio 1,15 (voldoende) bedraagt. Ten opzichte van de jaarrekening 2023 (ratio: 0,82 (matig)) is er dus sprake van een verbetering. Dit wordt veroorzaakt doordat het risico voor het doelvermogen voor de nazorg van de stortplaats met 2,3 miljoen euro is afgenomen. De ratio's voor het pluspakket, bedrijfsafval en bedrijfsvoering zijn minimaal voldoende.

In het boekjaar 2024 is een onrechtmatigheid van 5,2% vastgesteld, waardoor de verantwoordingsgrens van 3% is overschreden. Om dit in het vervolg te voorkomen, worden in 2025 maatregelen genomen, waaronder het realistisch begroten van de lasten en het zorgvuldig kiezen van de inkoopstrategie bij nieuwe aanbestedingen.

Restafval

In 2023 stabiliseerde de, sinds 2019, dalende trend in de hoeveelheid restafval. In 2024 is de hoeveelheid restafval met 3 kilo per inwoner per jaar gestegen ten opzichte van vorig jaar. Ondanks deze lichte stijging blijft Avri onder de doelstelling van de regiogemeenten van maximaal 75 kilo restafval per inwoner per jaar. Waardoor de hoeveelheid restafval toeneemt is moeilijk te duiden.

Vervuiling textiel

Dit jaar was ook de vervuiling van het ingezamelde textiel een uitdaging. De wereldafzetmarkt van textiel zakte in en tussen het textiel trof onze sorteerder Cirtex veel vervuiling aan. Hierdoor zijn de verwerkingskosten hoger en kan minder textiel worden hergebruikt. Maatregelen zijn hier dus nodig.

Ontwikkelingen stortplaats

In 2024 zijn gesprekken gevoerd over het eventueel eerder overdragen van de stortplaats en hieraan gekoppeld meer uitgangspunten in overeenstemming gebracht met de Provincie. Daardoor is er meer doelvermogen nodig. Daartegenover staat een daling van het risico van de stortplaats. De mogelijkheid bestaat dat in 2026 de overdracht van de stortplaats aan de provincie in beeld komt en daardoor de afvalstoffenheffing verlaagd kan worden. Hierover hebben wij veelvuldig contact met Avri en wij blijven op de hoogte van de ontwikkelingen.

Integraal beheer openbare ruimte (IBOR)

De dienstverleningsovereenkomst (DVO Ibor 2024) is grotendeels naar tevredenheid met een overschrijding van 5% uitgevoerd (80.000 euro). Daarbij zit er verschil tussen de verschillende disciplines. Dit verschil wordt o.a. veroorzaakt door het teruglopen van de WSW-medewerkers waardoor duurdere P-wetters en/of reguliere arbeidskrachten werden ingezet. Door de klimaatverandering wordt het groeiseizoen langer waardoor meer medewerkers ingezet moeten worden om het onkruid in de plantsoenen en op de verharding te beheersen en op beeld te houden. Beide onderdelen werken kosten verhogend. Het onderhoud van de bomen in het buitengebied en het reinigen van de kolken is met ingang van 1 januari 2024 weer teruggehaald naar de gemeente.

Samenvatting Begroting

Financieel

De conceptbegroting 2026 van Avri laat aan baten en lasten een bedrag van 43.393.000 euro zien. Dit wordt voor een (bruto) bedrag van 37.530.000 euro gedekt uit de afvalstoffenheffing.

Avri gaat ervan uit dat de gemiddelde aanslag in 2026 met 18 euro (4,9 procent) stijgt ten opzichte van 2025, van 366 euro naar 384 euro. Vanuit de btw-compensatie is er vanaf 2026 sprake van een positief effect van 29.000 euro. Hierdoor is er een hogere compensatie voor de btw-korting in het gemeentefonds. De wettelijke- en marktontwikkelingen die zich in het afgelopen jaar hebben voorgedaan hebben structurele gevolgen voor het tarief vanaf 2026.

Inhoudelijk

De kernboodschap van Avri, om voort te gaan op de reeds ingezette koers en de gemaakte afspraken na te komen, wordt door ons gewaardeerd en onderschreven. Wij hechten grote waarde aan het afronden en uitvoeren van de lopende projecten, zoals het grondstoffenplan, de besturingsstructuur en het circulair ambachtscentrum.

De gemeenteraad heeft op 7 november 2024 besloten tot een taakstellende bezuiniging van 430.000 euro in 2026 en 2027 en een bedrag van 860.000 euro vanaf 2028. Er is hierbij uitgegaan van een taakstelling van 1,5 en 3%. Dit geldt ook voor de afvalstoffenheffing.

Reactie op zienswijze kaderbrief

We stellen het op prijs dat Avri serieus reageert op de zienswijze die wij op de kadernota hebben gestuurd. Het hierboven genoemde percentage van 1,5% is echter (nog) niet gerealiseerd. In 2025 gold een tarief van 366 euro. De verwachte besparing van 1,5% geldt op het tarief van 2025. Dit komt neer op 5,50 euro. Avri heeft een besparing opgenomen van 4,50 euro. Hiermee halen ze de besparing van 1,5% niet. De besparing is 1,23%. Verdere uitwerking van ombuigingsvoorstel 6, 7 en 9 kunnen verder gaan bijdragen aan deze doelstelling. Hiervoor rekenen we op een verdere uitwerking voor verdere besluitvorming. Hiervan zien wij graag een uitgewerkte businesscase. Daarnaast is het goed om te zien dat het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's op te vangen.

Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

In november 2024 heeft Avri een brief ontvangen van de GR-gemeenten om een taakstellende bezuiniging van 1,5% te behalen voor 2026 en 2027 (ten opzichte van de begroting 2025). Deze brief verwees specifiek naar de afvalstoffenheffing, maar aangezien de taakstelling voor de hele GR geldt, valt IBOR hier ook onder. Dit betekent voor Avri IBOR een taakstelling van minimaal 24.400 euro (1,5%) voor 2026/2027 en 48.900 euro (3%) voor 2028. In de voorbereiding van het werkprogramma voor 2026 verwachten wij vanuit Avri bezuinigingsvoorstellen. Hierover gaan we graag met Avri in gesprek over hoe we deze taakstelling gaan invullen.

Samenvatting

n.v.t.

Besluitgeschiedenis

- 4 maart 2025 - zienswijze gemeenteraad op kaderbrief 2026 Avri

Beoogd effect

Invloed en grip op de gemeenschappelijke regeling, door de gemeenteraad zijn controlerende rol uit te laten voeren.

Argumenten

1.1 De jaarstukken geven een volledig beeld van 2024

De jaarstukken geven een goed beeld van de uitgevoerde taken, doelstellingen en actualiteiten.

1.2 Goedkeurende verklaring van de accountant

Met ingang van 2023 wordt de rechtmatigheidsverklaring in de jaarrekening afgegeven door het Dagelijks Bestuur van de GR. De accountant toetst slechts nog de getrouwheid van de rechtmatigheidsverklaring. De accountant stelt vast dat er een getrouw beeld is vastgesteld en geeft een positief oordeel, waaruit blijkt dat de organisatie voldoende in controle is.

1.3 Voldoende weerstandsvermogen

Het programma Basispakket (waarin de grootste risico's worden gelopen) heeft nu een weerstandsratio van factor 1,15 (voldoende).

2.1 De taakstelling van 1,5% is (nog) niet gerealiseerd.

Het uitgangspunt van 1,5% wordt door de financiële ombuigingen van € 4,50 is nog niet gerealiseerd op de afvalstoffenheffing. De besparing ten opzichte van de begroting van 2025 is 1,23%. Verdere uitwerking van ombuigingsvoorstel 6, 7 en 9 kunnen verder gaan bijdragen aan deze doelstelling. Hiervoor rekenen we op een verdere uitwerking voor besluitvorming. Voor de IBOR-taken zijn er geen ombuigingsvoorstellen gedaan. In de voorbereiding van het werkprogramma voor 2026 verwachten wij vanuit Avri bezuinigingsvoorstellen. Hierover gaan we graag met Avri in gesprek over hoe we deze taakstelling gaan invullen.

2.2 Foutief bedrag tabel uitvoeringslasten 2025 van IBOR per gemeente

In de tabel van de uitvoeringslasten van IBOR per gemeente is voor 2025 voor West Betuwe een bedrag opgenomen van 2.029.000 euro. Het bedrag dat in de werkbegroting voor 2025 is opgenomen, bedraagt 1.881.000 euro. Het in de tabel opgenomen bedrag is dus niet juist en moet verlaagd worden en dat geldt ook voor 2026. Daarbij verzoeken wij het besparingspercentage van 1,5% voor 2026 en 2027 en 3% vanaf 2028 hierin te verwerken.

2.3 Frictiekosten IBOR is een discussie

Avri heeft in het overleg van 13 januari 2025 toegezegd de frictiekosten voor het terugnemen van het boombeheer in het buitengebied en het reinigen van de kolken (vanaf 1 januari 2024) op basis van de werkelijke kosten in rekening te brengen. Deze toezegging en een inschatting hiervan is nog niet opgenomen in de begroting. Wij zien deze afspraak, het liefst met de bijgestelde bedragen opgenomen in de begroting zodat dit vastligt.

Kanttekeningen

1.1 Toename van restafval

Onze regio loopt met de milieuresultaten nog steeds voorop ten opzichte van het landelijk gemiddelde ondanks dat de, sinds 2019 dalende trend in het restafval, in 2024 helaas niet is doorgezet. De hoeveelheid restafval is met 3 kg per inwoner per jaar gestegen naar 73 kg per inwoner. De doelstelling van de regiogemeenten was dat we in 2025 maximaal 75 kg restafval per inwoner per jaar zouden halen. Waardoor de hoeveelheid restafval toeneemt is moeilijk te duiden.

1.2 Vervuiling textiel

Dit jaar was ook de vervuiling van het ingezamelde textiel een uitdaging. De wereldafzetmarkt van textiel zakte in en tussen het textiel trof onze sorteerder Cirtex veel vervuiling aan. Hierdoor zijn de verwerkingskosten hoger en kan er minder textiel worden hergebruikt. Maatregelen zijn hier dus nodig.

2.3 Proces rondom begroting vraagt aandacht

Ten aanzien van het proces rond de toezending van deze en toekomstige conceptbegrotingen wijzen wij Avri op de afspraken zoals deze zijn overgekomen binnen de gemeenschappelijke regeling. Toezending geschiedt voor 15 april van het jaar. Hiermee borgen we een goede en inhoudelijke werkwijze voor enerzijds Avri en anderzijds de gemeenten.

Financiën

Jaarrekening 2024

Wat is begroot voor West Betuwe in 2024	Wat is opgenomen in onze jaarrekening 2024	Wat is het uiteindelijke resultaat 2024	Wat is het verschil voor West Betuwe
-724.131	-724.132	-724.180	48

Begroting 2026

	2026	2027	2028	2029
Wat hebben we nu geraamd	-695.284	-695.284	-695.284	-695.284
Wat wordt gevraagd van West Betuwe	-724.181	-724.181	-724.181	-724.181
Wat wordt er meer gevraagd	28.897	28.897	28.897	28.897
Dekking uit overige budgetten	0	0	0	0
Financieel effect voor West Betuwe	28.897	28.897	28.897	28.897

Verklaring toename	2026	2027	2028	2029
BTW-compensatie	28.897	28.897	28.897	28.897
Financieel effect voor West Betuwe	28.897	28.897	28.897	28.897

De afvalstoffenheffing is geen onderdeel van de begroting van gemeente West Betuwe. De financiële gevolgen van de begroting 2026 op IBOR-gebied zullen, na vaststelling door het algemeen bestuur van Avri, meegenomen worden in onze begroting 2026.

Communicatie en participatie

Er is een conceptbrief opgesteld voor het dagelijks bestuur waarin de zienswijze bekend zal worden gemaakt.

Uitvoering/Planning

Na besluitvorming van de gemeenteraad zal een brief naar het dagelijks bestuur van Avri worden gezonden. De reacties van de verschillende gemeenten worden tijdens de vergadering van het algemeen bestuur van 30 juni 2025 besproken.

Evaluatie

Terugkoppeling van de besluitvorming van de jaarstukken en begroting zal via de kwartaalrapportages verbonden partijen aan de gemeenteraad worden teruggekoppeld.

Risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Besparingsmaatregel wordt niet behaald	Financieel	Middel	Middel	In zienswijze vragen om mogelijke ombuigingen in een goede businesscase uit te werken.
Begroting wordt ongewijzigd vastgesteld	Financieel	Klein	Groot	Indienen zienswijze en afstemming met regiogemeenten

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
de secretaris,
Philip Bosman

de burgemeester,
Servaas Stoop